

MILAN KNEP

Binkošti

Nedavno so se mi pod močno lučjo, ki je zobozdravniku osvetljevala mojo ustno votlino, vsiljevale precej destruktivne misli. Negibno sem ležal na stolu in z očmi spremljal zobozdravnika in njegove ostre inštrumente, s katerimi se je dotikal zob in dlesni; z mislimi pa sem sestavljal mozaik zobozdravstvenega sistema. Občudoval sem brezhibno urejene prostore, pripomočke, prijaznost osebja in povezave med različnimi specialisti, ki so potrebni, da zobovju vrnejo osnovno funkcijo. Vse se mi je zdelo zelo dovršeno, tekoče organizirano, predvsem pa zelo koristno. Obvladan od zobozdravnikovih spretnih rok sem pomislil na svoje delo. Ali je tudi moje delo, poslanstvo duhovnika, lahko koristno? Vsi storitveni sistemi, ki danes vključujejo že okoli 70% vseh zaposlenih, so v lepih poslovnih objektih in sodobno opremljeni, vse, kar delajo, je videti zelo koristno. Čutil sem popoln prepad med tem, kar delam kot duhovnik, in tem, kar se dogaja v sodobnih logističnih središčih ter v obrtno-industrijskih conah na obrobju slovenskih mest in večjih krajev — v Grosupljem, Logatcu, Trzinu, BTC, Šenčurju, na Rudniku ... Spraševal sem se, zakaj naj bi ti ljudje, ki delajo v teh sijajno opremljenih novih objektih — do katerih ob brezhibno negovanih zelenicah vodijo nove široke ceste, krožišča s cvetjem in skulpturami, kjer so novi gostinski lokali in trgovine — sploh pomislili na Boga. Kajti v tem okolju, napolnjenem z najnovejšimi tehnološkimi pridobitvami, ni videti, da bi komu kaj manjkalo, da bi bil kdo obupan, bolan ali slabe volje.

Vse je vrhunsko, znanje, oprema in profesionalni pristop; vse je racionalno, smiselno organizirano in koristno. V vseh teh okoljih ni ničesar, kar bi spominjalo na Boga, ne kapelice ne križa ob poti.

Kot da je Bog prototip nekoristnosti. Ves ta novi, v steklo zastrti svet silovito pritiska na našo zavest, ki je na moč odvisna od tega, kar vidijo naše oči. Zavest je nasičena predvsem s tem, kar preko čutil nenadzorovano vdira v nas. Naša čutila pa skoraj nikjer ne zaznajo nič takega, kar bi se neposredno nanašalo na Boga. Zato vse več ljudi prihaja do sklepa, da Boga najbrž res ni; če že je, nima nič z nami, predvsem pa ni niti malo videti, da bi nam bil koristen. In ker Bog neposredno ne razodeva svoje koristnosti, ljudje pa vseeno čutijo, da potrebujejo nekaj duhovnega, v istih obrtno-storitvenih okoljih najdejo ponudbe, ki bi utegnile koristiti njihovemu zdravju in duševnemu počutju, iskanju višje zavesti ter telesnemu in psihičnemu ravnovesju.

Ljudi je ta novi svet popolnoma prevzel in zapolnil vse pore njihovih src in razuma. Zato se niti ne odločajo za nevero, ampak so enostavno neverni; neverni kar tako. Tudi svoje otroke potiskajo v ta čudoviti novi nori svet. Otroci v junijskih dneh marsikje sploh ne pridejo po veroučna spričevala, ker se zdi, da od njih ne bo nobene koristi. Mnogi starši veroučnih spričeval svojih otrok niti ne pogledajo in ne podpišejo. S svojim odnosom do verouka dajejo starši otrokom vprašljivo vzgojno usmeritev, da se pravi, resnični in koristni svet ne dogaja pri verouku in v cerkvi, pri vsakdanji družinski molitvi in nedeljski sveti maši, pač pa najprej v šolskih ustanovah in potem v industrijskih, storitvenih in logističnih središčih, v svetu mode in zabavne industrije. Vse več ljudi ima v glavi delitev na pravi in nepravi svet. Kar pripada veri, Cerkvi in Bogu, velja za nepravi in neresnični svet, ki ga ni mogoče ne videti ne uporabiti. Za takšno miselnost sta tudi molitev in sveta maša nepravi, nepotrebni in nekoristni opravili.

Množice je použil zapeljiv krogotok: znanje je denar, denar vlagamo v znanje, da bo znanje prinašalo denar. Z znanjem hočemo priti do inovacij, z njimi pa zmagati na trgu dela, proizvodnje in potrošnje. Tudi velika večina ljudi, ki nima ne posebnega znanja in ne veliko denarja, je del tega krogotoka, ker upajo, da bodo s koncem krize tudi sami del te zgodbe o uspehu. Obrazec tega krogotoka je že tako vsepričujoč, da otrok otopelo gleda, ko ga

katehet spodbuja, naj redno moli in prihaja k sveti maši. Večina staršev z matematično natančnostjo načrtuje svoj delavnik, vse z namenom, da bo njihov otrok krožil v ritmu sveta, da ne bo kje česa zamudil. Niti malo pa se isti starši ne vznemirjajo, če otrok pozabi na jutranjo in večerno molitev. Otroka spomnijo na vse, samo na molitev in sveto mašo ne, če pa ga spomnijo, sami ne pri enem ne pri drugem redno ne sodelujejo.

Tako vsi skupaj z vsem svojim znanjem, talenti in močmi, z vsem izobraževalnim in raziskovalnim sistemom, z vsemi viri energije in surovin sodelujemo pri najbolj norem projektu, ki je vera v nenehno rast blaginje, BDP in gospodarstva. Ta poblazneli projekt je novi babilonski stolp, katerega vrh naj sega do neba, kot beremo v Prvi Mojzesovi knjigi. Pred tremi leti so se ugledni slovenski arhitekti, gospodarstveniki in drugi v *Pogledih* na široko razpisali o novi stolpnici, *Kristalni palači*, v ljubljanskem BTC.¹ Povedali so mnogo zanimivega, a niso skrivali, da je bil vodilni motiv za ta dragi projekt vendarle prestiž: »Naj ljudje vidijo, kdo smo in kaj zmoremo.« Dobesedno tako kot piše Sveto pismo: »Naredimo si ime.«² Z vsem kar znamo, si hočemo narediti ime. Pred našimi očmi in z našim sodelovanjem se ponavlja, kar piše v omenjenem več tisočletij starem besedilu: »Zdaj jih ne bo nič več zadržalo, kar koli bodo hoteli, bodo naredili.«³ Naredili z ljudmi in naravo in pometli z vsem, kar bi se zoperstavilo kovanju dobička.

Zakaj nas binkoštni praznik vedno znova pritegne? Da bi se dali poučiti Božjemu Duhu, ki pravi, da babilonskega stolpa ni dogradila ne generacija povzpetnikov pred nekaj tisočletji ne ameriška avtomobilska industrija v Detroitu in ga ne bo generacija, ki ji pripadamo. Prva Mojzesova knjiga je jasna: »Nehali so zidati mesto«,⁴ kajti namesto stolpa do neba je nastal Babel, mesto zmešnjav in razdora.

Na stolu zobne ordinacije sem se torej boril z dvomi, kaj naj kot duhovnik še iščem v svetu, v katerem ljudje mislijo, da bo graditev babilonskega stolpa postala zgodba o uspehu. Vsekakor ni moja naloga, da oznanjam odklonilen odnos do sveta. Katoličani nismo sekta, nismo izoliran otok sredi sveta, nismo ameriški amiši,

ki zavračajo tehnološki napredek, nimamo se za katare, čiste, za edine razsvetljene, ki bi zaničevali neverne in jih imeli za satanove sinove. Katoličani smo, kot pravi Pismo Diognetu iz drugega stoletja, taki kot vsi drugi v svojem okolju.⁵ Ne nosimo posebnih oblek, nimamo tipične katoliške prehrane, na zunaj se ne razlikujemo od ljudi, ki z nami živijo v tem mestu. Pač pa kristjani zgradbo svojega življenja — svojo osebnost, svojo družino, zakonsko zvezo, svoje poklicno delo, svoje družbeno angažiranje, pa tudi šport, kulturo in prosti čas — postavljamo na vogelni kamen, ki je Kristus, na molitev in na nedeljsko sveto mašo, ki nas ohranjata v odnosu z njim, ki nas ljubi.

Kristjani se od drugih razlikujemo v zaporedju korakov in dejanj. V vsem najprej iščemo Boga, ga molimo, slavimo in se mu zahvaljujemo. Iz tega odnosa potem raste vse drugo, kar smo omejnili. To zaporedje je tudi razumno, ker nas obvaruje napake tistih, ki ne začnejo s tem, da bi častili in ljubili Boga, ampak z željo, da bi si ustvarili ime, kar vedno vodi v nedokončanje babilonskega stolpa, v Babel, v razdor in zmešnjavo. Ni naš cilj, da bi na vrhu stolpa svetila naša blagovna znamka, ampak da bi v Bogu našli odrešitev svojega telesa, ki je torišče vseh protislovij našega bitja.

Videti to zaporedje in imeti ta cilj, je dar Svetega Duha. Prosimo zanj!

Opombe

¹ Prim. Ilka Čerpes, »Stolpnice: ja ali ne? Oboje!«; Marjeta Doupona Horvat, »Kristalka, zelena stolpnica«; Vasa J. Perović, »V petih točkah do odgovora: stolpnice v sodobnih mestih«; Vesna Teržan, »V višino: razvoj mesta ali bahaštvo kapitala?« Vsi članki so bili objavljeni v časniku *Pogledi*, letnik 2, številka 10, 11. maja 2011.

² 1 Mz 11,4.

³ 1 Mz 11,6.

⁴ 1 Mz 11,8.

⁵ »Kristjani se ne razlikujejo od ostalih ljudi po deželi, po govoric ali po oblačilu. Ne prebivajo v svojih mestih, ne uporabljajo posebnega narečja, njihov način življenja ne bode v oči.« Pismo Diognetu je v slovenščino prvi prevedel Franc Ksaver Lukman; zgornji prevod Gorazda Kocijančiča je objavljen v knjigi *Logos v obrambo resnice: izbrani spisi zgodnjih apologetov* (Celje: Mohorjeva, 1998), 557–581; v kratkem bo znova izšel v knjigi zbranih novozaveznih apokrifov, ki jo za Mohorjevo s skupino prevajalcev pripravljata Gorazd Kocijančič in Vid Snoj.